

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus theologici iuxta scholasticam huius temporis
Societatis Jesu methodum tomus ...**

Amico, Francesco

Duaci, 1640

XXIII. Quas creaturas ex vi visionis Dei de facto videant Beati in Verbo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82000)

niam species expressa substituitur loco obiecti, unde debet illud continere quoad totum esse; alioqui in eo, in quo illud non continetur, non exprimeret cognoscenti. Consequentia verò probatur, quoniam totum esse naturale obiecti supponitur adæquatè expressum in ipso esse intentionali speciei: igitur si illud est infinitum, etiam hoc erit infinitum.

430. *Confir.* Si infinita individua actu simul existerent omnia secundum esse naturale, essent actu infinita secundum esse naturale: ergo si actu simul existerent omnia secundum esse intentionale, essent actu infinita secundum esse intentionale: sed actu simul existerent omnia secundum esse intentionale in specie expressa distinctè exprimente singula secundum proprias notas individuales vniuscuiusque. Antecedens patet. Consequentia probatur, quia esse intentionale speciei adæquatè responderet esse naturali obiecti.

431. *Obijcies.* Hæc sententia derogat prerogatiuæ Christi: igitur non est admittenda. Antecedens probo, quia ad Christum tanquam ad Iudicem omnium, & saluatorem animarum spectat, cognoscere omnes cogitationes tam beatorum, quam damnatorum in æternum futuras, in ipso Verbo: atqui hæc sunt infinitæ, cum careant termino: ergo. *Resp.* negando Antecedens: ad cuius probationem, distinguendum est de cogitationibus quoad speciem, vel quoad numerum: & quidem cogitationes (idè dicitur de volitionibus) quoad speciem omnes in verbo cognosci à Christo, eadè cognitione, qua cognoscitur Deus ipse; quia omnes istæ finitæ sunt: cogitationes verò, volitionesq; quoad numerum vsque ad diem Iudicii exteius omnes pariter in verbo cognosci à Christo, quia omnes istæ finitæ sunt, & actu iudicari debent à Christo; proinde actu omnes cognosci debet, antequam iudicentur, ut sua cuique pœna vel præmium assignetur: reliquas autem in æternum futuras habitu tantum simul omnes cognosci per scientiam infusam; actu verò quas & quot Christus ipse voluerit, semper tamen finitas.

432. *Disco 4.* Non implicat, infinita individua cognosci posse habitu. Est communis contra Richardum. Fundamentum est, quia habitus non infinitatur ex continentia infinitorum individuum, sicut infinitatur actus: igitur poterit continere infinita individua. Consequentia constat, nam ratio, cur implicaret esset ipsius infinitas, quæ ex continentia infinitorum individuum sequeretur: ergo si hæc non sequitur, non est cur implicet. Antecedens probo, quoniam habitus non debet continere actus, ad quos inclinat, secundum perfectionem numericam, sed solum secundum perfectionem specificam: hæc autem respectu omnium individuum sub eadem specie contentorum est vna & eadem: ergo habitus non infinitatur ex continentia infinitorum individuum. Maior probatur, quia habitus non debet continere actus, nisi per modum potentie proximè completæ tantum quoad rationem specificam, vti continent re-

liquæ causæ secundæ suos effectus ad quorum individuationem, ut ex Philosophia suppono proximè complentur per generalem concurrentem primæ causæ. Actus verò, quia individua perfectione obiecti continere debet per modum forme, ipsum formaliter constituentis, non autem per modum principij naturaliter tantum exigentis, non poterit non infinitari ex infinita continentia infinitorum individuum distinctè expressorum. Hinc inferatur discrimen inter habitum continentem actus specificè & individualiter: nam ille continere debet specificam perfectionem actus proximè & formaliter; hic individuum perfectionem eiusdè actus remotè tantum & in potentia. Quo fit, ut si actus infiniti proximè sub habitu contenti, sint specie diuersi, habitus ipse infinitus sit oportet: secus si actus sub habitu contenti, sint tantum individualiter distincti.

433. *Ad fundamentum primæ & secundæ sententiæ.* *Resp.* Primum locum intelligi de sapientia & scientia increata, quæ competit Christo per communicationem idiomatum, constat ex ratione, quam Paulus subdit, quia, in ipso inhabitat omnis plenitudo Diuinitatis corporaliter: Secundum verò de Spiritu sancto dato Christo substantialiter; is enim non est datus Christo ad mensuram, sed secundum plenitudinem Diuinitatis, inhabitantis in Christo substantialiter.

434. *Ad fundamentum secundæ,* nego consequentiam, quoniam Deus non est causa vniuersa, sed æquiuoca creaturarum; Vnde ea visa non est ratio videndi creaturas. *Ad Confir.* nego Minorem, potest enim distinctè videri causa, abstractiue tantum viso termino. *Ad fundamentum quartæ* quoad posteriorem partem assertionis, quæ tantum est contra nos, patet ex dictis; Nam ipsa intentionalis infinitas, quam necessariò aduehit cognitio ipsa distinctè exprimens infinita individua, est sufficiens repugnantia ad illam negandam. *Ad probat.* esto omnes actus in æternum futuri in causa tantum spectati sint finiti, quia tamen, ut intuitiue videantur, debet singuli in se in se ipsis distinctè exprimi secundum proprias individuationes vniuscuiusque, nequeunt omnes representari cognitione finita.

SECTIO XXII.

Quæ creaturas ex vi visionis Dei de facto videant Beati in Verbo?

435. *H*Actenus disputatū est, quid de possibili à beatis videri possit in Verbo, nunc quid de facto videant ex vi visionis eiusdem Verbi. Præcipua difficultas, est de futuris, quæ pertinere dicuntur ad statum vniuscuiusque beati: sunt autem hæc omnia illa, quæ connexionem aliquam habent cum ipso statu beati, vel quia immediatè pertinent ad ipsum, utpote quorum fidem habuit in via; vel quia pertinent ad eos, quorum beatus ipse curam gessit in vita, aut qui eius implorat auxilium.

436. *PRIMA* sententia Capreoli in quarto, Dist. 49. quæst. 6. artic. 1. in fine, Soti quæst. 3. art. 3. concl. 10. Ferrarientis 3. contra Gen-

Capreolus
Sotus.
Ferrarientis.

Caietanus.
Molina.
Gonzalez.
Suarez.

tes c. 59. §. *sed remanet*. Caiet. 2. 2. qu. 83. art. 4. *Ad secundum*. Molina 1. p. qu. 12. ar. 8. Disp. 5. membr. 6. & D. 6. Gonzalez Disp. 33. sect. 1. Suar. lib. 2. de attributis c. 28. affirmantium, à quouis beato in Verbo videri omnia futura, quæ ad ipsius statum quoquo modo pertinet: & hoc vel in ipso beatitudinis exordio, vel successu temporis, uti res ipsæ quæ ad beatos spectant, successiue existunt, ut Ferrar. Molina, & Gonzalez D. 31. nu. 20. opinatur, sine vlla tamen mutatione obiecti primarij, per solam variationem obiecti secundarij.

S. Thomas.

437. Probat primò Auctoritate S. Th. 2. 2. q. 83. ar. 4. ad secundum & 3. p. q. 10. a. 2. & q. 8. de Veritate a. 4. ad 12. in quorum 1. docet, beatos cognoscere in verbo petitiones nostras ad eos corde, aut voce directas, in secundo omnia quæ ad ipsos pertinent, in tertio angelos in Verbo cognoscere omnia, quæ ipsorum officio committuntur.

Conc. Senonense.

438. Secundò, Auctoritate Concilij Senonensis asserentis, quidquid beatorum interest in speculo Diuinitatis illucescere. Tertiò, ratione, quia ad consumatam beatitudinem spectat, non solum videre Deum, sed in ipso ea omnia, quæ ad statum vniuersiuique spectat.

Durandus.
Caiet.
Aureolus.
Vasquez.

439. SECUNDA sententia est Durand. in 3. Dist. 14. q. 2. & in 4. Dist. 49. q. 3. nu. 18. Caiet. 3. p. q. 10. a. 2. Aureoli quodlibeto 10. a. 3. Vas. 1. p. D. 50. c. 9. & omnium, qui putant, nullam creaturam videri eadem visione, qua videtur Verbum, negantium vllum futurum videri in Verbo formaliter, sed tantum causaliter per distinctam cognitionem. Fundamentum Caiet. est, quia sequeretur, interdum plura futura videri ab eo, qui pauciora haberet merita, si nimirum plura ad ipsius statum pertinerent, quam ad statum alterius, maiora habentis merita: sed quod plures videntur creature in Deo, eò perfectius videtur Deus, quia quod plures effectus videntur in causa, eò perfectius videtur causa: ergo perfectius videret Deum, qui pauciora haberet merita: ergo visio beata non responderet meritis.

440. Dico 1. Eò plura possibilia vident beati in Verbo, quod perfectius vident Verbum. Fundamentum est, quia possibilia sunt termini necessariò connexi cum Diuina omnipotentia: sed quod perfectius videtur potentia, eò saltem connaturaliter plures videntur effectus eiusdem potentie: igitur quod perfectius videtur Deus, eò plura possibilia videntur in Deo. Confir. quia possibilia non sunt de ijs, quæ possunt per orationes sanctorum aliter se habere; ergo non spectant ad peculiarem statum beatorum, sed ad essentialem & communem rationem beatitudinis.

441. Dico 2. Non omnes beati vident in Verbo formaliter omnia futura, quæ ad eorum statum pertinent, sed aliqua solum videt causaliter per peculiare reuelationes extra Verbum. Fundamentum est, quia multa futura pertinent ad statum beatorum, quæ ab ipsis non cognoscuntur: igitur non omnia, quæ ad ipsorum statum pertinent, videntur in Verbo. Consequentia constat, quia si viderentur in

Verbo, deberent omnia simul in principio ipso beatitudinis videri, cum non possit beatitudo successiue variari circa obiectum secundarium, quin varietur circa primum: quia cum non videatur secundarium, nisi cum connexionione ad primum, tanquam effectus cum causa non possunt successiue videri secundaria, nisi successiue videndo perfectius & intensius primum. Absurdum autem est, variari visionem beatam circa obiectum primum, cum illa sit quedam participatio beatitudinis increata, quæ mensuratur æternitate. Anteced. probò. I. ex Danielis 10. vbi, ut ex prophetæ verbis colligitur, ignorabat angelus Persarum, quæ Persis suæ cure commissis, ex Diuina dispositione ventura essent, cum tamen hæc ad officium angeli custodis maximè pertineant.

442. Secundo de die iudicij Matth. 24. *ne scitis, neque angeli Dei*, cum tamen hunc scire pertineat ad statum cuiusque beati Pontificis, cui demandata est cura totius Ecclesiæ militantis. Tertiò, si preces fusæ vel fundende viderentur à beatis initio beatitudinis, iam nunc viderentur preces, quas fusuri sunt iusti in die iudicij ad superandas persecutiones Antichristi. Quarto, ex Dion. de Cæl. Hier. c. 7. Angeli inferiores illuminantur à superioribus, & sanè etiam in ijs, quæ ad eorum officium pertinent, ut communiter docent Theologi, igitur non omnia, quæ ad singulorum statum spectant, beati inspicunt in Verbo.

443. Dico 3. Omnia, quæ hinc habitu fidei credimus, videbimus formaliter in verbo, vno excepto die iudicij. Indicat hoc Paulus 1. Cor. 13. *Videmus inquit, nunc per speculum in enigmate, tunc autem facie ad faciem*; nec non Aug. 20. de Ciuit. Dei c. 21. *Sed quid, inquit, nisi Deum, & omnia illa, quæ nunc non videmus, credentes autem pro modulo capacitatis humane*. Supple, videbimus; De his etià explicatur Greg. 4. Dial. c. 33. *Quid est, inquit, quod non videant qui vident omnia vident?* non enim loquitur de omnibus scibilibus, sed de his tantum, quæ scienda sunt: quem locum explicat S. Thomas 1. p. q. 12. a. 8. ad 1. quantum ad sufficientiam obiecti.

444. Fundamentum est, quia præmiu, quoad fieri potest, respondere debet merito, & hereditas adoptioni: sed habitus fidei datur hic aut tanquam meritum adultis, aut per se annexus adoptioni, ut paruulis: ergo visio beata, quæ vel est præmiu adultis, vel hereditas paruulis, proportionari debet fidei, ut videlicet ad ea omnia exprimenda se extendat visio in patria, ad quæ credenda se extendebat fides in via.

445. Confirmatur, nam hæc præcipue cupiunt videre beati in verbo quorum obscura notitia habuerunt in via. Hinc sequitur, quemlibet beatum contemplari in verbo totum hunc mundum, quoad præcipuas partes ipsius, & peculiarem ordinem vniuersi; quod docet S. Thom. 1. p. qu. 12. art. 8. ad quartum & 3. contra Gent. c. 59. nam vnum ex creditis est hoc vniuersum quoad corporeas, & incorporeas substantias à summo opifice Deo

certo

certo tempore conditum.

446. DICO 4. Vnusquisque beatus in diuina essentia videt quidquid spectat ad ordinem & seriem suam prædeterminationis; vi cuius vnusquisque videt & charitatem, qua Deus ab æterno ductus ipsum prædestinavit, & modum, quem in tempore tenuit ad illum vocandum iustificandumque; & media omnia tam naturalia, quàm supernaturalia, quæ in singulis occasionibus à principio ad finem vsque, ad hunc effectum consequendum, adhibuit, illum excitando, ad fidem vocando, iustificando, ad bonum promouendo, à malo præseruando, impedimenta tollendo, occasiones preparando, suam demum ipsius felicitatem & gloriam, qui est terminus & finis prædeterminationis, in Deo ipso videbit, iuxta gradum & perfectionem, quam Deus ab æterno prædefiniuit. Fundamentum est, quia totum hoc per se exigitur à pio desiderio sanctorum, & veluti integrans vnum obiectum beatitudinis, quatenus perfectius cognoscitur increata illa bonitas, quæ tam magnificè se gessit cum suis creaturis: quamuis non sit necesse, vt S. Thomas 3. contra Gent. cap. 59. in fine adnotauit, vt in Verbo prædeterminationem aliorum cognoscamus.

S. Thomas.

447. Ad primum argumentum primæ sententiæ respondet Caietanus citatus in 3. p. S. Thomæ, intelligendum esse de visione Verbi causaliter, non formaliter, quia ex visione Verbi causatur notitia eorum, quæ ad statum vnus cuiusque beati spectant: est enim iure connaturalitatis debitum, vt videns Deum, simul videat ea, quæ cum statu ipsius sunt aliquo modo connexa. Quod autem non omnia videantur in Verbo formaliter, constat ex assertione secunda, vnde primus & tertius locus intelligitur causaliter, alioqui non posset S. Thomas negare, preces, quas fulsi sunt Iusti in die iudicii, nunc videri à beatis in Verbo, & consequenter ipsum diem iudicii, contra expressam Christi auctoritatem. Secundus verò intelligitur formaliter solum quantum ad ea, quæ spectant ad seriem propriæ prædeterminationis, & notitiam mysteriorum fidei.

Caietanus.

448. Ad secundum in primis citatum Concilium Prouinciale tantum est, & nondum confirmatum auctoritate Pontificis, vt testatur Vasquez Disput. 50. cap. 5. in fine. Secundò explicari potest causaliter, quia sicut speculum per species, quas ab obiectis impressas recipit, ostendere potest alia distincta à se: ita Deus per virtutem producendi creaturas, quam habet à se, manifestare potest omnia beatis, non tamen necessariò, vt speculum, sed liberè; quod propterea speculum voluntarium nuncupatur. Atque ex his patet etiam ad rationem.

Vasquez ad Concilium.

SECTIO XXIV.

Vnde oriatur vt hæc potiùs creature, quàm aliæ in Deo videantur?

449. **N**OTA questionem hanc, non esse de causa formali, nam hæc est talis visio numero, quæ ita repræsentat has creaturas, vt ex sua indiuidua ratione nequeat repræsentare alias; nec de causa morali, quæ sunt merita & status vnus cuiusque beati; nec de physica efficiente remota, quæ est voluntas Dei, decernentis hæc potiùs, quàm illa obiecta beato manifestare; sed de physica efficiente proxima, quæ duplex esse potest, aut lumen gloriæ, aut Diuina essentia, vt suppletiuum est per se ipsam immediatè speciei impressæ creaturarum.

450. **P**RIMA sententia id proximè refert in voluntatem Dei, modò has, modò illas creaturas beato manifestantis: est Bonauent. in tertio dist. 14. articulo 2. quæst. 3. Scoti quæst. 2. §. *Sed ista*. Fundamentum est, quia Diuina essentia vnitur intellectui beatorum vt speculum voluntarium: ergo quòd hæc vel illa obiecta per visionem beatis manifestentur, proximè prouenit ex Dei essentia, hæc potiùs quàm illa beatis manifestare volentis.

Bonauent.
Scotus.

451. **S**ECUNDA sententia id reducit ad lumen gloriæ magis aut minùs intensum: Est Richardi in 3. dist. 14. articulo 2. q. 3. Capreoli in 4. dist. 49. quæst. 6. art. 3. ad obiecta Anselmi §. dicitur 7. Caiet. 3. p. q. 10. art. 2. Bannez & Zumel 1. p. q. 12. ar. 8. Molinæ Disp. 5. memb. 1. Valentia puncto 6. Vasquez Disp. 50. c. 9. Probatur primò auctoritate S. Doctoris 1. p. q. 12. ar. 8. docentis, eò plures effectus in Deo videri, quò perfectius ipsius essentia videtur: & ad tertium, *multitudo*, inquit, *cognitorum in Deo consequitur modum videndi ipsum magis vel minùs perfectum*. Secundò, ratione, quia quòd lumen gloriæ est intensius, vel remissius, eò magis vel minùs perfectè repræsentat obiectum primarium: sed quòd magis vel minùs perfectè repræsentat obiectum primarium, eò plura vel pauciora repræsentat obiecta secundaria: ergo repræsentatio plurium vel pauciorum creaturarum in Deo oritur ex intensiore, vel remissiore lumine gloriæ.

Richardus.
Capreolus.
Anselmus.
Caietanus.
Bannez.
Zumel.
Molina.
Valentia.
Vasquez.
S. Thomas.

452. **T**ERTIA sententia id tribuit lumini indiuidualiter diuerso: putat enim hæc sententia, intra eandem speciem luminis dari plura indiuidualiter diuersa, quorum vnum sit exigitiuum vnus, & non alterius creature: est Suarez lib. 2. de attributis diuinis c. 26. & 3. p. to. 1. Disp. 26. sect. 3. §. *Ex his ergo*, Granad. 1. p. tomo 1. tractat. 5. Disp. 12. Gonzalez 1. p. Disp. 31. num. 17. qui id solum affirmat de creaturis existentibus, nam de possibilibus sentit cum auctoribus primæ sententiæ. Probatur primò, quia hæc diuersa indiuiduatione luminum non implicat, & meliùs saluat præsentem difficultatem: ergo est asserenda.

Suarez.

Granadus.
Gonzalez.